

Fəsil 1 Giriş

MÜNDƏRİCAT

1	GİRİŞ	1-1
1.1	Ümumi	1-1
1.2	ƏMSSTQ-yə Əlavə barədə ümumi məlumat.....	1-1
1.3	Təklif olunmuş əlavə işlərin əsaslandırılması	1-2
1.4	CQBK-nin Operatoru: CQBŞ və BP arasında münasibətlər.....	1-2
1.5	ƏMSSTQ prosesi.....	1-2
1.5.1	Məqsədlər.....	1-2
1.6	ƏMSSTQ-yə Əlavənin strukturu.....	1-3

Cədvəllər

Cədvəl 1-1: ƏMSSTQ sənədinin strukturu	1-3
--	-----

Şəkillər

Şəkil 1-1: Boru kəmərinin təklif olunmuş əlavə hissəsinə ümumimi baxış	1-2
--	-----

1 GİRİŞ

1.1 Ümumi

Bu sənəd Azərbaycanda Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi (CQBKG) layihəsi üçün Ətraf Mühitə və Sosial Sahəyə Təsirin Qiymətləndirilməsinə (ƏMSSTQ) əlavədir. Bundan sonra hazırkı sənədə “ƏMSSTQ-yə Əlavə” və 2013-cü ilin avqust ayından təsdiq edilmiş əsas ƏMSSTQ sənədinə “CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantı” kimi istinad ediləcəkdir.

Bu ƏMSSTQ-yə Əlavə sənədində boru kəmərinin diametrinin 48 düymə azaldılması və Azərbaycanda CQBKG Layihəsi üçün təklif olunmuş boru kəmərinin əlavə hissəsi ilə əlaqədar mümkün mənfi və müsbət təsirlər qiymətləndirilir, ətraf mühit və sosial sahə ilə bağlı problemlərin potensial təsirlərinin azaldılması və idarə olunması məsələlərinə toxunulur. Bu ƏMSSTQ-nə Əlavə icazə ərizəsi əsasında hazırlanmışdır. Bu ƏMSSTQ-yə Əlavə sənədində təklif edilən fəaliyyətlər səlahiyyətli orqanlar tərəfindən təsdiq edilməlidir.

CQBKG Layihəsi, o cümlədən, nəzərdə tutulan əlavə boru kəməri seksiyası Azərbaycan Respublikası Hökuməti və “BP Exploration (Azerbaijan) Limited” şirkəti arasında (digərləri ilə bərabər) CQBKG Layihəsi ilə əlaqədar olaraq Tranzit Əraziyə Malik Ölkənin Hökuməti ilə Sazişdə (TƏMÖHS) (CQBK TƏMÖHS) açıqlanmış tələblərə müvafiq olaraq tənzimlənir. Bu ƏMSSTQ CQBK üzrə TƏMÖHS tələblərinə müvafiq olaraq hazırlanmışdır.

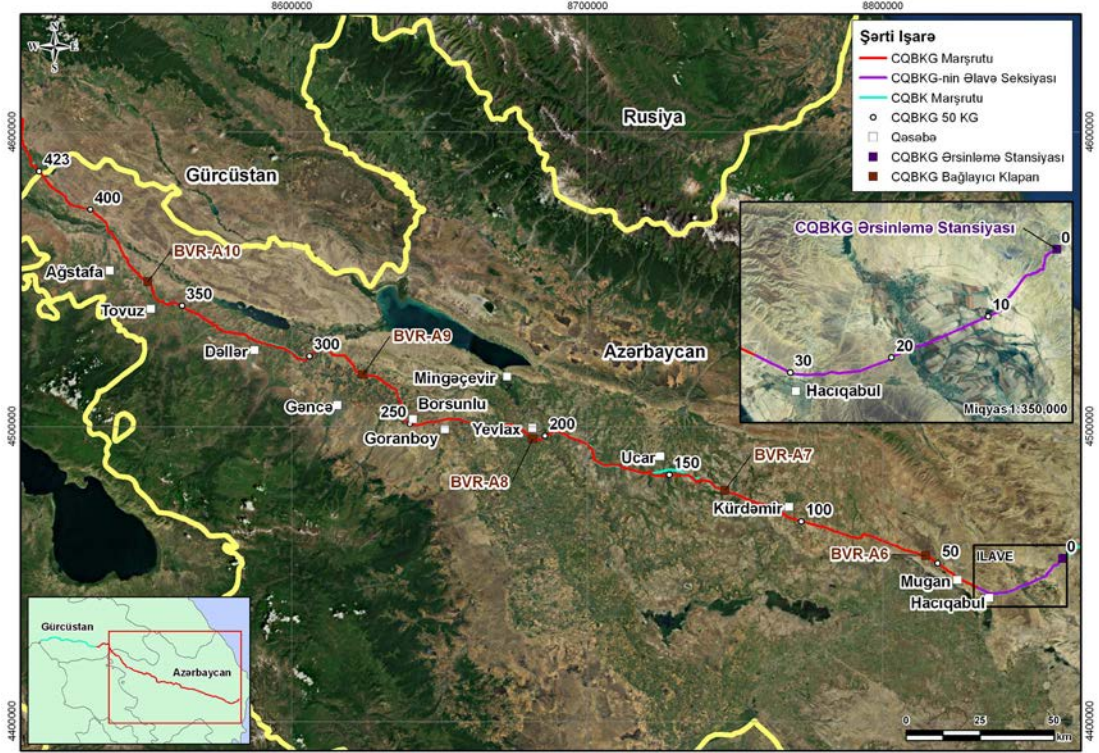
Bu ƏMSSTQ-yə Əlavə Azərbaycanın ixtisaslaşmış tərəfdaş şirkətləri olan Azərbaycan Ətraf Mühitə və Texnologiya Mərkəzi (AƏMTM) və sosial-iqtisadi sahədə məsləhətlərin verilməsi üçün təşkil edilmiş “ERA Marketing Mərkəzi ilə birlikdə beynəlxalq konsultasiya şirkəti olan “RSK Environment Limited (RSK)” tərəfindən yerinə yetirilmişdir. RSK həmçinin, ekologiya və torpaqşünaslıq kimi sahələrdə mütəxəssis məlumatlarını təmin etmiş bir sıra Azərbaycan alimləri ilə də birgə işləmişdir.

1.2 ƏMSSTQ-yə Əlavə barədə ümumi məlumat

CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantı hazırlanmış, Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə (ETSN) təqdim edilmiş və 1 avqust 2013-cü il tarixində təsdiq edilmişdir.

Bununla belə, CQBKG Layihəsinin işlənməsi nəticəsində boru kəmərinin diametrinin 56"-dən 48"-ə dəyişdirilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir. Bu da öz növbəsində Azərbaycanda CQBKG layihəsinin Səngəçal Terminalı istiqamətində şərqlə doğru 34km uzadılmasının (boru kəmərinin təklif olunmuş əlavə hissəsinin) başlanması ilə nəticələnmişdir. Buna görə, aralıq ərsin təmizləmə stansiyası (MX53) da CQBKG boru kəmərinin yeni başlanğıc nöqtəsinə dəyişdirilmişdir. CQBKG boru kəmərinin Azərbaycanda təklif olunmuş əlavə hissəsinin yerləşdiyi sahə Şəkil 1-1-də təsvir edilmişdir.

Bu ƏMSSTQ-yə Əlavə sənədində yuxarıdakı dəyişikliklərin hamısına birlikdə “Layihənin layihələndirməsindəki dəyişikliklər” kimi istinad edilir.

Şəkil 1-1: Boru kəmərinin təklif olunmuş əlavə hissəsinə ümumimi baxış

1.3 Təklif olunmuş əlavə işlərin əsaslandırılması

Boru kəmərinin diametrinin 56"-dən 48"-ə dəyişdirilməsi nəticəsində CQBKG Layihəsinin gücünə və onun gələcəkdə genişləndirilmə qabiliyyətinə təsir göstərmədən əsaslı xərclərdə qənaətə nail olmaq mümkün olacaqdır.

1.4 CQBK-nin Operatoru: CQBŞ və BP arasında münasibətlər

Mövcud CQBK boru kəmərinin sahibi BP və Statoil tərəfindən rəhbərlik edilən konsorsium, Cənubi Qafqaz Boru Kəməri Şirkətidir (CQBKŞ). Konsorsiumun səhmdarları BP, Statoil, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (ARDNŞ), Lukoil, Total S.A., Naftiran Intertrade Co. və Türkiyə Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) şirkətləridir. Boru kəmərinin texniki operatoru BP və kommersiya operatoru Statoil şirkətidir.

Bu səbəbdən, bu ƏMSSTQ sənədi CQBKG Layihəsinin əməliyyat şirkəti kimi CQBKŞ-nin adından yazılmışdır. Lakin BP texniki operator funksiyasını daşdığından, müvafiq hallarda BP-yə və BP-nin prinsip və qaydalarına istinad ediləcək

1.5 ƏMSSTQ prosesi

1.5.1 Məqsədlər

Əlavə işlərə CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantında olduğu kimi eyni ƏMSSTQ prosesi tətbiq edilir.

CQBKG Layihəsi üzrə ƏMSSTQ prosesinin ümumi məqsədi Layihə fəaliyyətləri nəticəsində meydana çıxan hər hansı ətraf mühitə və ya sosial-iqtisadi sahəyə mənfi təsirlərin müəyyən edilməsi və imkan daxilində, erkən aşkar edilməsi yolu ilə aradan qaldırılması və ya azaldılması və qabaqçılıq tədbirlər kimi ilkin layihələndirmə, tikinti və istismar fəaliyyətlərinə daxil edilməsindən ibarətdir. Bu prosesə dair daha ətraflı məlumat CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantının 1.5 bölməsində verilmişdir.

1.6 ƏMSSTQ-yə Əlavənin strukturu

İki sənədin arasında çarpaz istinadları asanlaşdırmaq üçün hazırki ƏMSSTQ-yə Əlavə sənədinin strukturu CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantının strukturu ilə eyni saxlanmışdır. Cədvəl 1–1-ə baxın.

Cədvəl 1-1: ƏMSSTQ sənədinin strukturu

Qeyri-Texniki Xülasə	Qeyri-texniki dildən istifadə etməklə ƏMSSTQ-yə Əlavə hesabatının qısa xülasəsi
Fəsil 1 Giriş	Əlavənin tətbiq sahəsinə ümumi giriş, qiymətləndirmənin məqsədləri barədə qısa məlumat və hesabatın strukturu
Fəsil 2 Lügət	İstifadə olunmuş terminlər lüğəti, Latın adları, ölçü vahidləri və ixtisarlar
Fəsil 3 Yanaşma prinsipi və metodologiya	ƏMSSTQ üzrə qiymətləndirmənin aparılması üçün istifadə olunmuş metodların təsviri
Fəsil 4 Layihənin işlənilib hazırlanması və alternativlərin qiymətləndirilməsi	Boru kəmərinin əlavə hissəsinin diametrinin və marşrutunun dəyişdirilməsi üçün qiymətləndirilmiş alternativ variantların təsviri
Fəsil 5 Layihənin təsviri	Layihənin layihələndirməsində nəzərdə tutulan dəyişikliklərin ətraflı təsviri
Fəsil 6 Siyasi, hüquqi və inzibati çərçivə	Ətraf mühit və sosial sahə üzrə müvafiq norma və prinsiplər və BP-nin SƏTƏM siyasəti, ətraf mühit və sosial normaları və gözlənilən nəticələr
Fəsil 7 Ətraf mühitin ilkin vəziyyəti	Boru kəmərinin əlavə hissəsinin yaxınlığında fiziki və bioloji mühitin və mədəni irsin təsviri
Fəsil 8 İlkin sosial-iqtisadi vəziyyət	Boru kəmərinin əlavə hissəsinin yaxınlığında sosial-iqtisadi şəraitin təsviri
Fəsil 9 Məsləhətləşmə prosesi	ƏMSSTQ-yə Əlavə barədə informasiyanın toplanması məqsədi ilə həyata keçirilmiş məsləhətləşmə prosesinin təsviri
Fəsil 10 Ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirlər və təsirəzaltma tədbirləri (Planlı fəaliyyətlər)	Layihənin layihələndirməsində nəzərdə tutulan dəyişikliklər ilə əlaqədar ətraf mühitə və sosial-iqtisadi sahələrə potensial təsirlərin qiymətləndirilməsi. Təsirəzaltma tədbirlərinin həyata keçirilməsindən sonra ətraf mühitdə və sosial sahədə proqnozlaşdırılan hər hansı orta və yüksək əhəmiyyətli qalıq təsirlərin xülasəsi

Fəsil 11 Kumulyativ və transsərhəd təsirlər	Ərazidə Layihənin layihələndirməsindəki dəyişikliklərin və digər layihələrin arasındakı qarşılıqlı təsirlərdən meydana çıxan potensial kumulyativ təsirlərin qiymətləndirilməsi və Layihənin layihələndirməsindəki dəyişikliklərdən yaranan transsərhəd təsirlərinin qiymətləndirilməsi
Fəsil 12 Təhlükələrin təhlili və risklərin qiymətləndirilməsi (planlaşdırılmamış hadisələr)	Layihənin layihələndirməsindəki dəyişikliklərdən ibarət planlaşdırılmamış hadisələr ilə əlaqədar ətraf mühitə və sosial-iqtisadi sahəyə potensial təsirlərin qiymətləndirilməsi
Fəsil 13 İdarəetmə və monitoring	Ətraf mühitin və sosial iqtisadi sahənin idarəetmə sisteminin və planların və təklif olunmuş monitoring tədbirlərinin təsviri
Fəsil 14 Layihənin qiymətləndirilməsi	ümumi Layihədə layihələndirmədə nəzərdə tutulan dəyişikliklər ilə əlaqədar olaraq qalıq təsirlərin yüksək səviyyədə xülasəsi
Fəsil 15 İstinadlar	İstinad edilən bütün ədəbiyyat mənbələrinin siyahısı
Fəsil 16 ƏMSSTQ-nin iştirakçıları	ƏMSSTQ-yə Əlavə sənədinin işlənilib hazırlanmasına cəlb olunmuş tərəflər, iştirakçılar və yerli müəssisələr barədə ətraflı məlumatlar
Əlavə A Məhdudiyətlərə aid xəritələr	Boru kəmərinin təklif olunmuş əlavə hissəsi boyu və aralıq ərsin təmizləmə stansiyasının yeni sahəsində ətraf mühitə, mədəni irsə və sosial sahəyə dair məhdudiyətlərin xəritəsi
Əlavə B Təsirlərin qiymətləndirilməsi və azaldılması cədvəlləri	Əlavə işlərə tətbiq oluna bilən ümumi və sahə üçün seçiyəvi təsirlərin və təsirazaltma tədbirlərinin cədvəlləri
Əlavə C C1 İctimai məsləhətləşmə və informasiyanın açıqlanması planı	İctimaiyyətlə Məsləhətləşmə və İnformasiyanın Açıqlanması Planı (İMİAP)
C2 ƏMSSTQ sənədinə Əlavənin açıqlanması müddətində bildirilən şərhələrə cavab	ƏMSSTQ sənədinə Əlavənin açıqlanması dövründə bildirilən bütün şərhlərin siyahısı və Layihə heyətinin cavabı, o cümlədən ƏMSSTQ sənədinə Əlavəyə düzəlişlər
C3 ƏMSSTQ sənədinə Əlavəyə düzəlişlərin reyestri	İctimaiyyətə açıqlama üçün layihə variantından Yekun sənədədək ƏMSSTQ hesabatına edilən dəyişikliklər barədə yenilənmiş məlumat

Əlavə D Tikinti Fazası üzrə Ətraf Mühitin və Sosial Sahənin İdarə Olunması və Monitoring Planına düzəlişlər	CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantı ƏMSSİOMP-yə bütün düzəlişlərin ətraflı təsvir edildiyi siyahı.
Əlavə E Öhdəliklərin Siyahısı	Bu ƏMSSTQ-yə Əlavədə götürülmüş bütün öhdəliklərin müəyyən siyahısı

ƏMSSTQ prosesi geniş miqyaslı nəşr olunmuş və nəşr olunmamış mənbələrə əsaslanmışdır. Bu mənbələrə tam istinad Fəsil 15-də verilmişdir. ƏMSSTQ-yə Əlavədə Layihənin layihələndirməsindəki dəyişikliklər ilə əlaqədar olan bütün müvafiq informasiyaları sintezləşdirmiş və toplanıb müqayisə edilmişdir. Bununla belə, bu Əlavədə CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantındakı informasiyanın ümumi əlaqəsinin olduğu CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantına çarpaz istinadlar edilir. Əlavə işləri əhatə etmək üçün CQBKG üzrə ƏMSSTQ-nin son variantı üzrə ətraf mühitin və sosial sahənin ilkin vəziyyətinə dair hesabatə əlavə (ƏMSSİVDH-ya Əlavə) tərtib edilmişdir. Bu spesifik məsələləri daha ətraflı tədqiq etmək arzusunda olan tərəflər üçün maraqlı ola bilər. Əvvəlcədən görüş təyin etməklə, ƏMSSİVDH-ya Əlavəni aşağıdakı ünvanda nəzərdən keçirmək olar:

BP Azərbaycan
Xəzər Tauer
Neftçilər prospekti 153
AZ 1010 Bakı
Azərbaycan

Bu ƏMSSTQ-yə Əlavə sənədi ingilis və Azərbaycan dillərində təqdim olunur. Sənədin Azərbaycan dilinə tərcüməsində onun ingilis dilindəki əslinin məzmununu və mənasını dəqiq və doğru əks etdirməsinə cəhd edilmişdir. Fərqli dillərdə olan bu versiyaların və ya hər hansı növbəti tərcümələrin arasında hər hansı müddəalarının anlaşılmasında hər hansı ziddiyyət və ya uyğunsuzluq meydana çıxdığı halda ingilis dilində olan versiya həlledici, üstünlük verilən sənəd sayılacaqdır.